

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (N. Pasecinic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, A. Malfi, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Vladimir Mircos, reprezentat de avocatul Valeriu Dumitriu și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Mircos împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de judecare a cauzei, repararea prejudiciului moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La data de 09 octombrie 2017, Vladimir Mircos, reprezentat de avocatul Valeriu Dumitriu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile în ordine de contencios administrativ, încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 03 septembrie 2015, Moraru Ghenadie a depus cerere în instanța de judecată prin care a solicitat anularea încheierii nr.002a-269r/2015 emisă de executorul judecătoresc Pavel Botnaru la 04 august 2015, prin care a fost calculată și dispusă spre încasare de la debitorul Moraru Ghenadie rata dobânzii de întârziere în mărime de 84 430,25 lei.

Prin încheierea din 29 februarie 2016 a Judecătoriei Hîncești, s-a admis parțial cererea reclamantului și s-a anulat încheierea nr.002a-269r/2015 din 04 august 2015 emisă de executorul judecătoresc Pavel Botnaru.

La data de 30 iunie 2016 Curtea de Apel Chișinău a casat încheierea Judecătoriei Hîncești din 29 februarie 2016, cu trimiterea pricinii la rejudecare în Judecătoria Hîncești, în alt complet de judecată.

A menționat că prima ședință de judecată a fost fixată pentru data de 20 septembrie 2016, ora 15.00. Ședința de judecată nu a avut loc, fiind amînată pentru

data de 17 octombrie 2016, ora 15.00, pe motiv că nu a fost citat în modul stabilit executorul judecătoresc, cât și la demersul reclamantului privind lipsa avocatului.

La 17 octombrie 2016, ora 15.00, ședința de judecată nu a avut loc fiind amânată pentru data de 01 noiembrie 2016 pe motiv că judecătorul a fost antrenat în mod de urgență în altă cauză.

Prin încheierea din 25 octombrie 2016 a Judecătorei Hîncești s-a respins cererea privind urgentarea examinării acțiunii, ulterior fiind amânată judecarea cauzei de mai multe ori, neîntemeiat.

Prin hotărîrea din 11 ianuarie 2017 a Judecătorei Hîncești, s-a respins acțiunea depusă de debitorul Ghenadie Moraru, fiind menținută încheierea executorului judecătoresc Pavel Botnaru din 04 mai 2015.

Prin decizia din 16 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul declarat de debitorul Ghenadie Moraru, menținută încheierea din 11 ianuarie 2017 a Judecătorei Hîncești. Astfel, pricina s-a aflat în proces de examinare pe rol la instanțele de judecată în perioada de 03 septembrie 2015 – 16 mai 2017, anume un an, nouă luni și treisprezece zile.

A susținut că examinarea cauzei civile în ordine de contencios administrativ în decurs de un an, nouă luni și treisprezece zile, a depășit orice termen rezonabil necesar soluționării unei cauze de anulare a unei încheieri emise de executorul judecătoresc.

A susținut că termenul rezonabil a fost depășit din cauza amînărilor pe termen exagerat de către instanța de judecată. Judecarea pricinii în cauză a fost de multiple ori întoarsă la rejudecare în instanța de fond și în instanța de apel, astfel, creditorul/reclamantul fiind într-o stare de stres continuu. Instanța de judecată prin emiterea unor acte judecătorești ilegale, ulterior anulate de instanța ierarhic superioară, a dus nemijlocit la încălcarea gravă a termenului rezonabil prevăzut de lege. Contestația debitorului urma să fie judecată în prima instanță și în instanța ierarhic superioară, în termen de 30 de zile.

A menționat că examinarea în afara termenului rezonabil la judecarea pricinii a cauzat încălcarea dreptului la un proces echitabil astfel, creditorul Mircos Vladimir nu a beneficiat de remedii efective cu privire la durata procedurilor în consecință fiind încălcat art.13 coroborat cu articolul 6 § 1 din Convenție.

Prin hotărîrea din 16 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Mircos împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de judecare a cauzei, repararea prejudiciului moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat încălcarea dreptului subiectiv al reclamantului Vladimir Mircos garantat de art. 6 § 1 din CEDO, cauzat prin nejudicarea în termen rezonabil a cauzei civile nr.2a-90/15 (25a-92/16) la acțiunea înaintată de Moraru Ghenadie împotriva lui Vladimir Mircos, intervenient accesoriu, executorul judecătoresc Botnaru Pavel, cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc nr.002a-269r/2015 din 04 august 2015 despre calcularea dobînzii de întîrziere.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Vladimir Mircos prejudiciul moral în sumă de 15 000 lei.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Vladimir Mircos cheltuielile

pentru asistența juridică în sumă de 5000 lei, în rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Vladimir Mircos prin intermediul avocatului Valeriu Dumitriu.

S-a respins și apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

S-a menținut hotărîrea din 16 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Mircos împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de judecare a cauzei, repararea prejudiciului moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a decide astfel instanța de apel, cu referire la circumstanțele cauzei, a constatat că prima instanță a stabilit corect raportul dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, a dat o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărîrea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale ale participanților la proces.

A stabilit că, prima instanță justificat și întemeiat a ajuns la concluzia privind admiterea parțială a acțiunii.

La data de 27 iulie 2018 Vladimir Mircos, reprezentat de avocatul Valeriu Dumitriu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond, solicitând casarea hotărîrii din 16 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi hotărîri de modificare a hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 16 ianuarie 2018 în partea majorării cuantumului prejudiciului moral de la 15 000 lei la 50 000 lei.

În susținerea recursului recurentul a indicat prevederile art.432 alin.(2) lit.c), d) și alin.(4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat dezacordul său cu hotărîrile adoptate de instanțele ierarhic inferioare și a menționat că instanțele de judecată inferioare nu au luat în considerație argumentele și probele prezentate. La stabilirea cuantumului despăgubirii morale în mărime de 15 000 lei nu au luat în considerație factorii care determină mărimea concretă a compensației pentru repararea prejudiciului moral, eronat s-a stabilit cuantumul prejudiciului moral care urma a fi încasat.

La data de 21 august 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond, solicitând admiterea recursului, casarea hotărîrii din 16 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei hotărîri noi prin care acțiunea să fie respinsă.

În susținerea recursului recurentul a indicat prevederile art.432 alin.(1), (2) lit.c) Cod de procedură civilă invocînd dezacordul cu hotărîrile adoptate de instanțele ierarhic inferioare.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 12 iunie 2018 (f.d.116), în circumstanțele menționate, recursurile declarate de Vladimir Mircos, reprezentat de avocatul Valeriu Dumitriu, la 27 iulie 2018 și de

către Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 21 august 2018, se consideră a fi depuse în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Vladimir Mircos, reprezentat de avocatul Valeriu Dumitriu și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova sunt inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Vladimir Mircos, reprezentat de avocatul Valeriu Dumitriu, și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele indicate în recurs se referă la dezacordul recurențelor cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redau încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele indicate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle v.Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere v.Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen v.Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Vladimir Mircos, reprezentat de avocatul Valeriu Dumitriu, și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art.art.270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Vladimir Mircos, reprezentat de avocatul Valeriu Dumitriu și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh